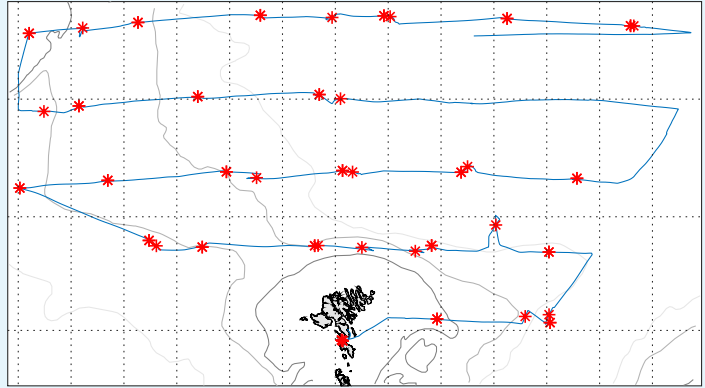

Sild og svartkjaftur norðanfyri

Jákup Sverri, túrur nr. 2118

Tíðarskeið: 29/4-10/5 2021

Ábyrgd: Eydna í Homrum

Endamál: Endamálið við túrinum var at kanna nøgdinar av sild og svartkjafti í havøkinum norðan fyri Føroyar. Ekkókanningin er partur av felagskanningunum av sild og svartkjafti, sum eru skipaðar undir “ICES Working Group of International Pelagic Surveys” (WGIPS), saman við skipum úr Noregi, Íslandi, Ruslandi og ES (Danmark).

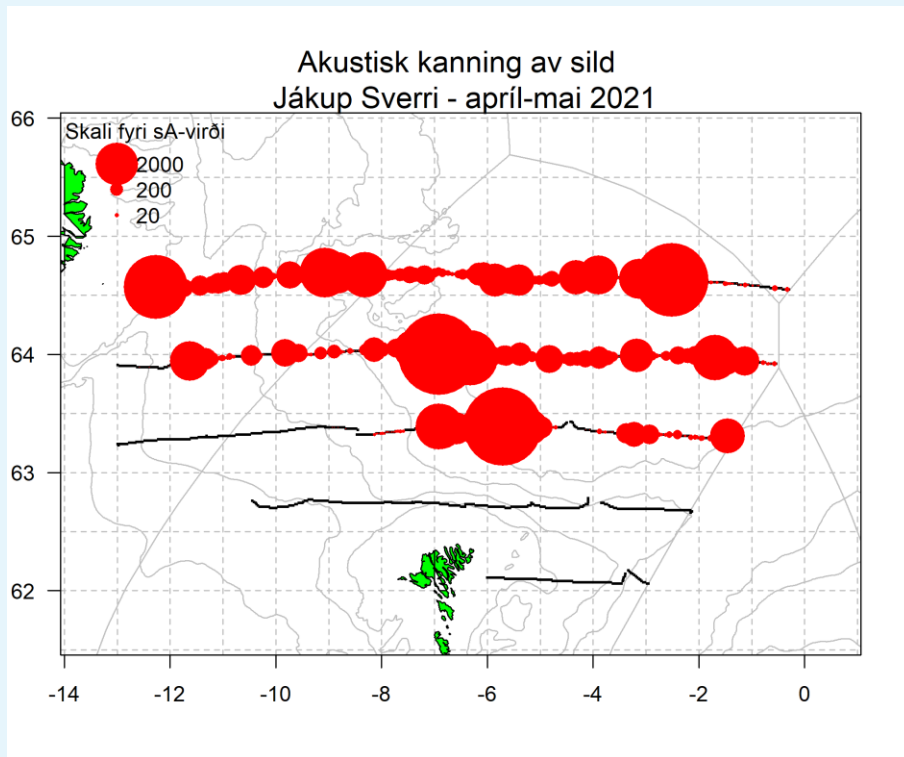
Samandráttur

Kanningarnar vísu, at nøgdinar av bæði sild og svartkjafti vóru væl størri enn í fjør í føroyska kanningarøkinum. Hesar kanningar verða gjørdar saman við øðrum rannsóknarskipum, og av tí at kanningarøkini skifta nakað frá ári til árs, ber ikki til at meta um samlaðu nøgdinar fyrr enn úrslitini frá øllum skipunum verða sett saman um hálvan juni.

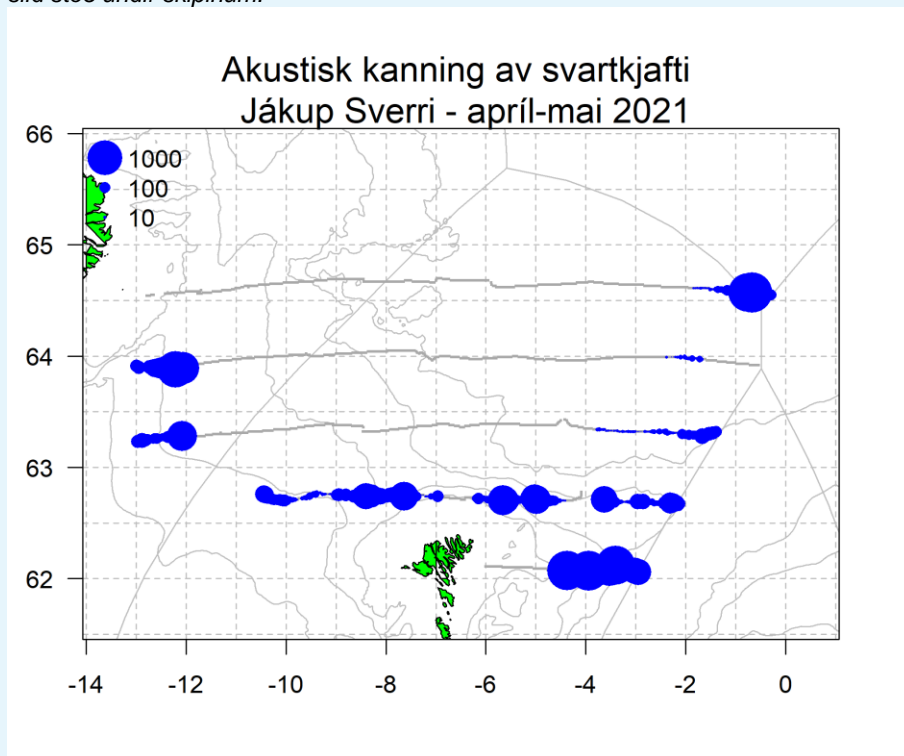
Útbreiðsluøkini hjá norðhavssild og svartkjafti vóru nakað tað sama sum í fjør (Mynd 1 og 2). Svartkjafturin var serliga fram við hellingunum á Landgrunninum og á Íslandsrygginum. Mesta sildin stóð harafturímóti í kaldari sjógví norðarlaga í kanningarøkinum.

Góð tekin vóru um tilgongd til bæði silda- og svartkjaftastovnin. Meira enn helvtin av aldursgreinaðu sildini var 5 ára gomul (Mynd 3), og hetta er stóri árgangurin, sum var gýttur í 2016, sum nú av røttum er komin vestur í hav at leita sær føði. Meira enn trýggir fjórðingar av aldursgreinaða svartkjaftinum var 1 ára gamal (Mynd 4), og hetta er eisini í tráð við, at nógv var fingið av null ára gomlum svartkjafti í kanningum í juli í fjør – tó er enn ov tíðliga at meta um, hvussu góður hesin árgangurin er.

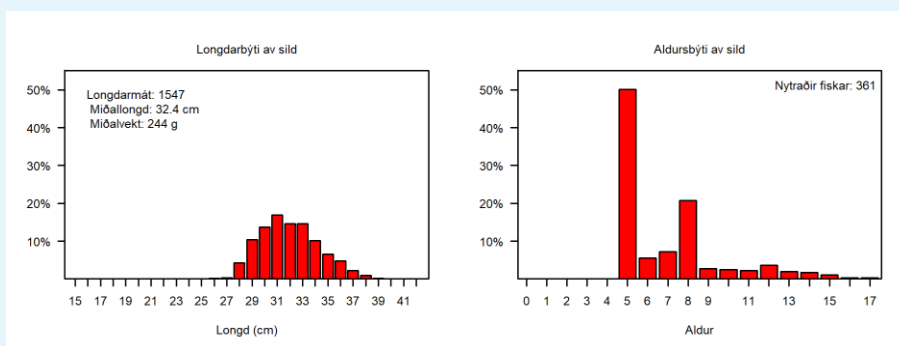
Á heimleiðini vóru umhvørviskanningar gjørdar á standardskurði N, har m.a. salt-, hita- og æti-kanningar blivu gjørdar. Hesi tøl eru ikki viðgjørd enn.

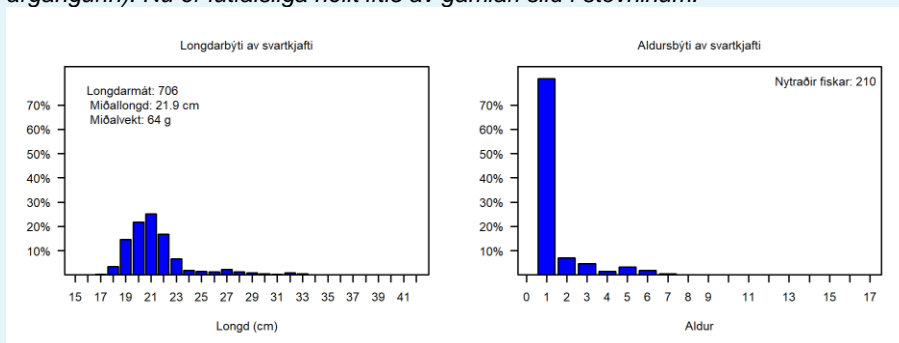
Mynd 1. Ekkóvirðir av norðhavssild (sA mm/nm²) á kanningunum norðanfyri á túri 2118. Reyðir sirkclar vísa, hvussu nógv sild stóð undir skipinum.

Mynd 2. Ekkóvirðir av svartkjafti (sA mm/nm²) á kanningunum norðanfyri á túri 2118. Bláir sirkclar vísa, hvussu nógvur svartkjaftur stóð undir skipinum.

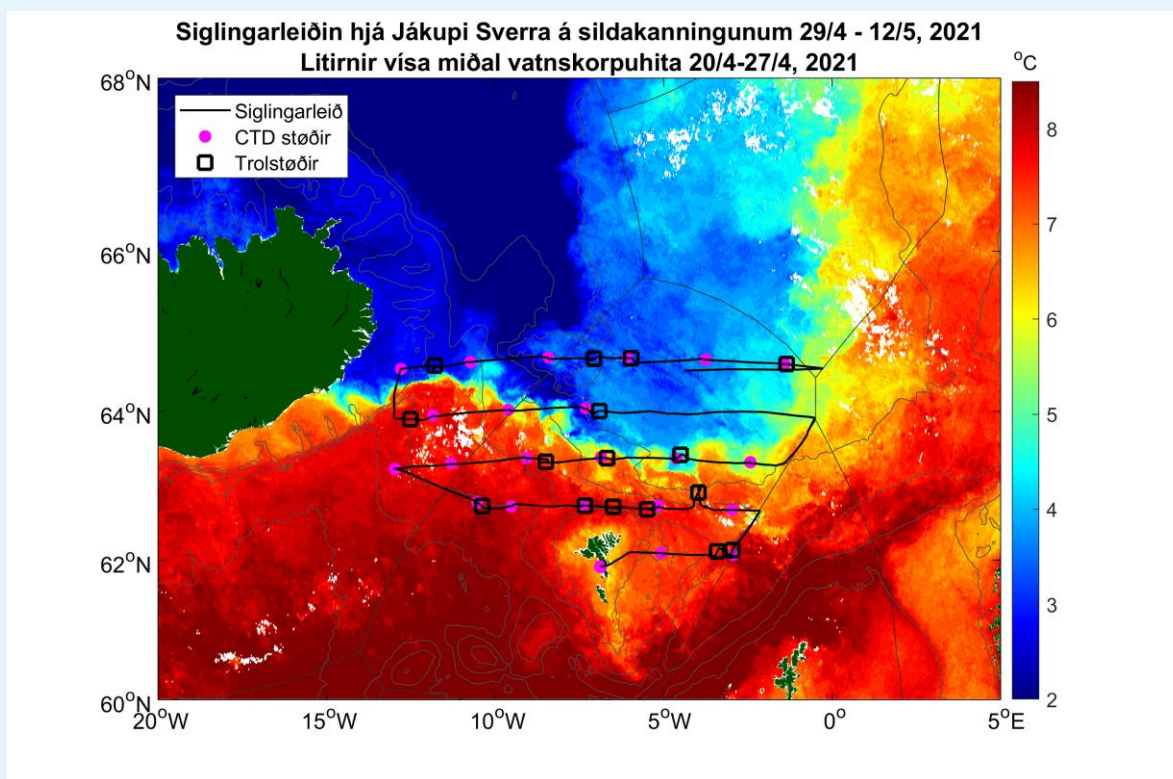
Mynd 3. Longdar- og aldursbýti av norðhavssild á túri 2118. Meira enn helvtin av aldursgreinaðu sildini var 5 ár (2016 árgangurin). Nú er lutfalsliga heilt lítið av gamlari sild í stovnum.

Mynd 4. Longdar- og aldursbýti av svartkjafti á túri 2118. Meira enn tveir triðingar av aldursgreinaða svartkjaftinum var 1 ár (2020 árgangurin).

Um túrin

Vit fóru av Havnini hósmorgunin 29/4 í Skopunarfjørð at gera djóraætiskanningar, áðrenn sildatúrurin byrjaði – síðani varð farið á ætlaðu kósirnar (Mynd 5). Veðrið var sum heild gott, tó tarnaði veðrið troling og umhvørviskanningum einar tveir dagar mitt á túrinum. Túrurin gekst eftir ætlan og sunnumorgunin 9/5 vóru sildakanningarnar lidnar.

Mynd 5. Siglingarleiðin hjá Jákup Sverra á silda- og svartkjaftatúrinum í apríl-mai 2021. Tilsamans 21 CTD-stöðir og 16 trolstöðir. Sigldir vórðu í alt umleið 1800 fjórðingar. Bakgrunnin er miðal vatnskorpuhitin frá fylgisveini vikuna áðrenn kanningarnar byrjaðu.

Próvatøka

Veiðan varð viðgjörð sambært kanningarættlanini og Sýnishondbókini. Tal av longdarmátungum og aldursgreiningum av sild og svartkjafti síggjast á Mynd 3 og 4.

Reiðskapur

Flóttitrolid MultPelt 832 til trolkanningar - 45 mm meskavídd í posanum, 80 m breittlar og Injector F15 Lemmar (6 m², 2000kg). Simrad EK80 ekkólodd á lorikjøli til at skráseta ekkóskriftina á leiðini. CTD-sonda og WP2 glúpur til umhvørviskanningar.

Viðmerkingar

Umframt vanligu lívfrøðiligu próvatøkuna av sild, vórðu eisini tiknar roðslur av 55 sildum til samanberandi aldurslesingar við rannsóknarstovnararnar í grannalondunum. Í ár var makrelur bert fingin í einum háli syðst í kanningarøkinum, og tí eru úrslit fyri makrel ikki lýst í hesi frágreiðing. Í so at siga øllum vatnskorpuhállum var kúlulaksur fingin – tað hevur ikki verið vanligt undanfarnu árin.

Úrslitini frá hita-, salt- og djóraætismátungum verða viðgjörð í felags túrfrágreiðing, sum verður skrivað um hálvan juni, tá eisini vísitøl verða gjörð til stovnsmetingina av norðhavssild.

Fólk við frá Havstovuni

Eydna í Homrum (kanningarleiðari)

Ebba Mortensen, Poul Vestergaard og Mourits Mohr Joensen